

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DIPLÉN 1948

Statens pædagogiske Studietræning
København

INDHOLD

Samtale med Nærten . . .	2
Udenrigspolitisk interview	4
En amerikaners indtryk Af <i>Shelley Cohn</i>	5
Salmonsens — B	6
Spredte træk af en have- mands erindringer	7
Lidt kætteri om herlovi- anerånden. Af <i>Poul Brams</i>	11
Salmonsens — H	15
Digte af <i>Stef.</i>	16
Lidt om herlovi- anere. Af <i>Mogens Knöchel</i>	18
Salmonsens — I	22
Indtryk fra Amerika. Af <i>Ulrik Plesner</i>	23
Julens bøger	30
Skolens dagbog	30
Brev fra Stalden	31
Der var engang	32
Salmonsens — S	35
Omtale af skolekome- dien på Herlufsholm	36
Program for skoleko- medien	37

Forsiden
skyldes Lorents Ferdinand
(“40)

GENSTANDEN

FOR AL

HERLOVIANSK

kapital investering

Vin- og cigarforretningen

CITY

RINGSTEDGADE 3

NÆSTVED

DIPLEN *December 1948*

*H*ermed Diplens julenummer 1948. — Vi har i år bestræbt os på at give Diplen et mere aktuelt præg, bl. a. ved at udvide det humoristiske stof. Vi håber, at alle vil modtage vore små peberkorn uden at anse dem for andet end vennesæle drillerier. Det er vort håb, at Diplen vil hjælpe med til at udbygge forbindelsen mellem herlovi- anere og diple ved at fortælle lidt om forholdene hernede. Vi vil gerne benytte denne lejlighed til at takke skolen, i særdeleshed Heis, for den forståelse og samarbejdsånd, vi har mødt overalt.

7. KLASSE

HERLUF'S -
HOLM

En Samtale med **NÆRTEN**

For at få et indtryk af Nærtens forhold til Herlufsholm gennem årene, har vi udbedt os en samtale. Vi fandt Hr. ivrigt studerende naturfredningskriftet, hvilket straks førte samtalen hen på de bestræbelser, der er udfoldet for at få Rådmandshaven og Lammehaven fredet; det er endelig lykkedes, og med triumf i blikket rækker Hr. os fredningsdeklarationen. Her er et par hovedpunkter: Skovene skal forblive i deres nuværende tilstand, intet må fjernes, og rovhugst forbydes — deres karakter skal bevares, og den særegne vækst af hæg og ask ved

Til sommer forlader Nærtén Herlufsholm, og skolen mister en af sine bedste lærerkræfter og markanteste personligheder. „Hr.“ har gjort en enestående indsats, og ham skylder vi den righoldige naturhistoriske samling, som altid har været diplene til gavn og glæde. Gennem det halve århundrede, „Hr.“ har tilbragt på skolen, er han blevet en institution; et bevis herpå er, at hans fag har fået navn efter ham. Alle de, der i årenes løb er kommet i forbindelse med „Hr.“, vil beklage hans bortrejse.

Skovvænget totalfredes. Skovbryne må ikke kultiveres eller beklipes. Desværre gælder det ikke andre skove, end sige Badehusstien, og Hr. lægger ikke skjul på sin smerte over det moderne skovbrug. — „Det går

ud over „højenloftsskoven“, siger Hr. Vi har ofte tænkt på faren, for at den bymæssige bebyggelse vil omklamre Herlufsholm, og den foretagne udstykning af Lisbjerg til bebyggelse peger i den retning. Vi får at vide, at overfredningsnævnet mod al forventning har tilladt dette, og hvad værre er: stadsingeniøren har projekteret en ringvej, der fra Lisbjerg skal føre tværs gennem Lammebøge over åen og gennem Rådmandshaven til Ringstedvej ved Pinetum. Hvilket Hr. imidlertid håbede ville blive forhindret ved den allerede nævnte fredning.

„Har man vist forståelse overfor deres bestræbelser?“

„Ikke altid; en tidligere sportsleder foranledigede, at skolens to smukkeste bøger, der stod på lille sportsplads, blev fjernet. Men som regel har det været tilfældet. Min største personlige triumf var anlæggelsen af Åstien (fra botanisk have til Præstemarken).

Det lå lige for at komme ind på Nærtesamlingen. Hr. tilstod straks, at han havde en svaghed for at samle. Specielt havde Nærten lagt vægt på at få en fyldig samling af danske fugle; men i 1919 var museet blevet udvidet, og der skabtes betingelser for en forøgelse af pattedyrs- og afstøbningssamlingerne

m. m. I forbifarten opfangede vi en spydighed om de gamle herlovianeres sløvhed overfor samlingen — „enkelte hæderlige undtagelser“, tilføjede Hr. forsonligt. Med hensyn til diplenes interesse for naturfagene står det ikke bedre til, langt ringere end man skulle vente efter undervisningsmulighederne og stedets natur.

„Har forholdene forandret sig meget, siden De var dipel?“

„Ja, og til det bedre. I dag betragtes høreren ikke som diplenes fjende nr. eet. Af afgørende betydning for en større forståelse mellem dipel og hørere har præfektsystemet været, og jeg vil håbe, at det bliver yderligere udviklet i fremtiden.

7. Klasse har nu fået et ansvar (exemplens magt) og dermed forståelsen af, at behagelige forhold ikke blot er et spørgsmål om at kræve; diplene af i dag er langt mere loyale overfor skolen. Tidligere var musæumsbygningen 7. klasses residents, man levede her i fornem afsondrethed uden kontakt med resten af diplene, og herfra blev den mere eller mindre oppositionelle tone givet an, der beherskede hele skolen“.

— „Til sidst det uundgåelige spørgsmål: „Vil De forlade Herlufsholm med vemod?“

— „Jeg håber det ikke“.

UDENRIGSPOLITISK INTERVIEW

Redaktionen har, for at få den udenrigspolitiske situation belyst fra autoritativ og kompetent side henvendt sig til hr. NN og har udbedt sig et interview.

Vi: Hr. NN, hvad mener De om verdenssituationen som helhed?

NN læner sig frem imod os og betror os med fortrolig stemme: Det skal jeg sige Dem, den er meget alvorlig!

Vi, forbavset: Naa, hvorpå begrundes De så denne dristige påstand?

NN: Jeg ved fra absolut pålidelig kilde, at der eksisterer et skarpt ideologisk modsætningsforhold mellem Vestmagterne og Sovjetunionen.

Vi: Det var katten, må det komme frem for offentligheden på indeværende tidspunkt?

NN: Ja, det kan vel næppe undgå at sive ud til de brede lag før eller senere.

Vi: Nå, i så tilfælde ville det jo være interessant, at få denne ideologiske modsætning uddybet lidt nærmere.

NN: Jeg tror oprigtig talt, at den egentlige årsag er, at russerne ikke anerkender begrebet den kristne gentleman. For eksempel vides det med sikkerhed, at de fleste russere slet ikke kan spille fodbold!

Vi: Tror De ikke, at økonomiske forhold har spillet ind?

NN: Jo, absolut. Man må vide, at russerne hylder marxistiske teorier, og som følge deraf har indført jernbaneskinner af en betydelig bredere sporvidde end de vesteuropæiske og amerikanske jernbaners; og da man jo véd, at handelsudveksling mellem landene er nødvendig for international forståelse, så forstår

man baggrunden for Amerikas afsendelse af marshallhjælpen til Vesteuropa.

Vi: Men så er det jo blot en almindelig udbredt misforståelse, at marshallplanen skulle skyldes U. S. A.s overproduktion.

NN, i fortrolig tone: Ja, forstår De, landet ligger således, at russerne på grund af forskellen i sporvidden ikke har kunnet sende varer til Vesteuropa og derfor måtte U. S. A. gøre det.

Vi: Kunne russerne da ikke have anvendt skibe?

NN: Næ, nej, det er gamle dogmer.

Vi: Men amerikanerne brugte jo dog skibe, til at — — —

NN: Næ, der er brist i logikken.

Vi: Nå ja, det er der vist også. Men hvordan mener De, at Danmarks stilling vil være under en ny verdenskrig?

NN: Meget alvorlig. I det øjeblik russerne og amerikanerne afsender raketbomber mod hinanden, er der en overhængende fare for, at de støder sammen over dansk territorium, hvorved der vil anrettes meget betydelige skader.

Vi: Ja naturligvis. Og så til sidst: Tror De, at Danmark vil være i stand til at modstå et eventuelt russisk angreb?

NN: Ja, hvis vi sørger for, at kanonen på Middelgrundsfortet bliver fedtet ordentlig ind og anskaffer nye vækkeure til kystbevogtningsmandskabet, så det bliver mere mobilt. Naturligvis må alt dette foregå samtidig med en almindelig moralsk oprustning.

Vi behøver vel næppe at sige, at vor medarbejder gik bort med følelsen af — virkelig at have fået et indblik i verdenssituationen.

I begyndelsen af oktober havde skolen besøg af seks amerikanske gymnasiaster. For 7. klasse, som især tog sig af dem, var det uden overdrivelse en uforglemmelig oplevelse. Vi var alle stærkt betaget af deres friske naturlighed, der var forbundet med en alsidig viden og mange interesser. Vi havde meget ud af diskussionerne med dem, og vi lærte nye synspunkter og forhold at kende, som ændrede manges mening om amerikansk åndsliv og mentalitet. Vi mærkede i hvor høj grad den amerikanske ungdom havde den tro på fremtiden og den sindsligevægt, som vi europæere efter to krige har mistet og bittert sanner. Vi har bedt en af dem skrive et kort indlæg om sine indtryk af Herlufsholm og dansk ungdom i almindelighed.

EN AMERIKANERS INDTRYK

One fine night in October six tired American High-school students, two boys and four girls — a novelty in the school-history — came to Herlufsholm for a three day visit, not knowing what to expect but looking for the best. They found it. I was one of these six, but I speak for all of them in saying that our stay at your school was an experience none of us will ever forget.

At first Herlufsholm seemed to us a beautiful school, stupid in old traditions, living in a world of its own. But we soon discovered that while the above is true, the minds of the boys & staff are not apart from the life outside its walls, but are alert and conscious of the problems of the world.

We found among the boys a testing ground for our ideas, a place

where we could express our opinions as one of you, have them criticized & defend them in good spirit. We very seldom agreed on anything. Some of the ideas you had about America and American youth shocked us. American movies and some American books do *not* tell the true story of our country & are only entertainment for us as for you. You were amazed at our so-called 'optimism' just as we were dismayed at your pessimism toward the future, which we have found so prevalent among the Danish people elsewhere. We six Americans don't profess to know much about war as you know it — but in Kiel and Flensburg we've since seen the things you spoke of in reality. Your lack of religious feeling was something we couldn't understand, either; and still can't.

On these and many other subjects we found a meeting place where we feel we have exchanged ideas; taking the best from each & thus building understanding & friendship along the way. We only wish the world could do the same.

Of course there was the lighter side too: Our continual late entries in the dining room. Jim with his problems as a prefect, Jesper and his girl — a Herlufsholm institution, six „sære“ Americans busily scratching their 'nettle' stings, the boys in the dormitories hiding under the covers whenever the girls came in to say good-night, the after-dinner 'teas' which always ended too late. The kind nurse in the 'Sus' who was worn out by the time we left. Our send off at the station — and of course 'Don't make a wave' — I could go on for ever.

The impression we are carrying home of Denmark is a good one. We have found things to criticize many more to admire. It was characterized by the kindness which we found in all Danish people. America is a large country with many faults, but we want to compare and learn with the aim of building a better world — an aim, we don't think entirely impossible — difficult as it may be. The six of us know by bringing your

ideas back to our land and telling people how you feel, we may be able to help in achving this goal.

Shelly Cohn.

UDDRAG AF SALMONSEN

BORELLI-MØLLER, VÆLHELM, lektor, inventarieinspektør. Født og opvokset på landet og står endnu med begge ben i den danske muld. Bestemtes tidligt for en videnskabelig løbebane (Ladbystien — mårsåm). Var soldat under første verdenskrig, hvad han aldrig har forvundet. Udnævntes til korporal, hvilket gjorde ham selvskreven til en stilling som kostskolelærer.

En sådan stilling har B-M nu beklædt i 27 år; dette til trods har han bevaret en enestående åndsfriskhed og kontakt med omverdenen, saaledes plejer han samkvem med mange stands personer (kammerherrer o. l.) og spiller en fremtrædende rolle i Næstveds selskabsliv (er medlem af „Rotary“, formand for turistforeningen „Hils dérude“ m. m.) Har vundet diplenes hjerte ved sin omsorg for deres bekvemmelighed — her kan nævnes spimen (s. d.). Har skabt respekt om sin person ved sin urokkelig ro og sin ciceroianske veltalenhed.

Litteratur:

Hakon Mielche: „Mændene bag Atombomben“.

Spredte træk

AF EN HAVEMANDS ERINDRINGER

Drenge ligner en græsplæne. Herloviaanere gør det måske i særdeleshed. De udgør tilsyneladende en ensartet masse og er i mange henseender ens; og dog findes der ikke to, som er det helt. Endvidere er de størstedelen af deres tid grønne. De trænger næsten altid til at klippes, og man må undertiden slå dem. Til tider tromle dem.

Endelig er det min erfaring, at deres præstationer for en stor del er noget hø.

Måske tør jeg ikke udnytte billedet yderligere, men det er fristende at tilføje, at det, som giver græsplæner og drenge karakter, er kanterne.

At de næsten altid trænger til mad, er en overflødig slutbemærkning.

Men her ophører mulighederne for sammenligning med mine kære græsplæner. For der er andre gevækster, som dukker frem i erindringerne — både hvid- og rødkålshoveder, roser og tidsler, bly violer og prangende solsikker, navnlig sikker; store træer med eller uden pærer, trofaste bonderoser og små, skarpe løg. Nogle af planterne trivedes bedst i grupper, andre yndede den solitære vækst. Nogle var stive stikkelsbær og andre bøjelige siv. Nogle havde duft, og andre lugtede kun. Visse arter skulle beskæres, men andre skulle der hægges om, kort sagt, det var en broget mangfoldighed af liv, der voksede i Herlufs have.

Men fælles for dem var, at de groede. Det hændte ganske vist, at nogle ikke trivedes ret, og de gik jo altså ud!

Lad mig imidlertid nu forlade havepoesien og forsøge at holde mig til, hvad titlen har lovet: spredte træk.

Jeg kunne for eksempel have lyst til at genopfriske billedet af lektor Ferdinands store forstue en lørdag aften. Jeg var selv nyankommen ung adjunkt og gik rundt for at indsuge atmosfæren med henblik på min egen senere virksomhed på stedet. Det er for så vidt lidt uheldigt just at nævne atmosfæren først. Den var nemlig tung. Ja, jeg mener, mine læsere kan selv regne ud, hvordan den var, når 25—30 mellemskoledrenge fyldte samme stue, dels siddende, dels liggende på gulvet, læsende egne eller hr. Ferdinands „store bøger“, mens en hæs grammofon snøvlede sine toner ud i rummet. Husk på, der var ikke nogen radio eller „graf“ dengang, som kaldte på de unge minervaspirer. Selv sad kollegaen inde i den lille stue, hvortil døren stod åben, og hvor ofte en del drenge færdedes for at kigge på bøger eller spørge om visse nærttegåder. Undertiden begav hr. Ferdinand sig ovenpå til den store nordstue, hvor der i hjørnet stod et kæmpemæssigt buet skab, hvis tilsyneladende eneste indhold var — en stor krukke honning.

Fra min egen sovesalstid plukker jeg ud et par af de oplevelser, som i øjeblikket ligger øverst i hukommelsen.

I de korte ferier var det ikke ualmindeligt, at en sovesallærer besøgte sine drenges hjem, og det hører til mine bedste minder f. ex. at have deltaget i et andendags-konfirmationsgilde hos en nu velmeriteret direktør for et stort firma. Det kan meget vel være af betydning at se drengen i familiens skød, hilse på søskende og slægtninge — og selv mærke, hvordan noget af den traditionelle lærerfjernhed svinder bort under samværet.

En anden gang gjaldt besøget forældrene til et „vanskeligt“ tilfælde, hvor faderen ud fra sit eget liv gav mig forklaringen og nøglen til drengens særheder. Alt for mange uløste knuder ligger hen, fordi mennesker ikke fik talt ud om tingene. Fordi de var bange? Fordi de skammede sig? Fordi det var nemmere at lade være? Den dag idag tænker jeg med taknemlighed på de ikke få forældre, der vilde snakke fra leveren.

Og nu et par træk fra det daglige liv på sovesalen.

Et af de første år beklædte jeg æresposten som formand for en ret eksklusiv forening, hvis gådefulde navn var „Det ensomme pindsvin“. Medlemmerne bestod af mig selv plus 5—6 drenge fra 4. mellem. Navnet var fuldt af symbolik. Pindsvin skulde udtrykke, at denne forening „stak“ alle andre, og ensom betød, at dens mage ikke fandtes! Det var vistnok også tilfældet. Foreningens virksomhed bestod i ugentlige møder, hvor medlemmerne skiftevis holdt korte

foredrag eller gav andre prøver på deres af skolen ellers upåagtede evner, såsom sangpræstationer, digteriske frembringelser, uforskammede „avisere“ o. l., men hovedsagen var, jeg tror ikke de stadig eksisterende ex-medlemmer vil benægte det, indtagelsen af kaffe med basser. Møderne indleddes og sluttedes med præsentation af fanen, et forhenværende rullegardin på stang, af en nuværende professor i fonetik bemalet med et yderst fantasifuldt portræt af et pindsvin.

Fra de tolv år, min kone og jeg var ansvarshavende ved „Vuggestuen“, må jeg af vrимlen vælge et par billeder, som har fæstnet sig særlig i hukommelsen.

En af de fornemste opgaver for en vuefar er, hvad adskillige af nuværende og forhenværende dipole af trist erfaring ved, at vænne de unge menneskespirer til orden og renlighed. Man skulde ganske vist tro, de havde lært dette i forvejen, men den barske virkelighed understreger, at det ikke forholder sig sådan.

Som regel lykkes det så nogenlunde i løbet af et årstid at give vuebørnene et elementært begreb om de nævnte gode vaner, men jeg tilstår, at jeg engang led et frygteligt nederlag på min pædagogiske ære.

Det var skik, at både min kone og jeg gik rundt og sagde godnat til de pænt vaskede drenge, og alt var tilsyneladende idyl og god samvittighed. Men den aften brugte jeg for en afvekslings skyld spejderhåndtryk, der som bekendt gives med venstre hånd. Da mine fingre fattede om en bestemt drengs, var det den højre. Jeg forlangte naturligvis den venstre, og de øvede og følsomme lærerfingre mærkede straks, at den lille lab var aldeles uvasket, ja, nærmest klæbrig af skidt. Overraskelsen var stor på begge sider. Teknikken røbede han aldrig, så jeg kan desværre ikke lade fidusen gå videre til nutidige dipole — der selvfølgelig heller aldrig kan tænkes at ville interessere sig for den.

En anden af de gamle drenge var notorisk kæmpesjusket med sig selv og sine ting. Rygtet gik, og jeg kan bekræfte det, at når man gav ham en almindelig blyant i hånden, undgik han ikke at lave en blækklat med den! Jeg fortæller det roligt, for han vil næppe idag kunne genkende denne side af sit portræt, om han skulde se det.

Og lad mig så tilsidst berette om en natlig oplevelse blandt de mange, en vuefar er udsat for i sin virksomhed.

Det er den dag idag med en vis gysen, jeg mindes hin rædslernes nat. Det begyndte med en halvvågen opfattelse af et eller andet galt i huset. Natten var bælgmørk, da jeg i højeste gru og skræk tumlede ud af sengen, vækket

ved de mest gennemtrængende råb om hjælp inde fra sovesalen. Nej, råb dækker ikke, det var ujordiske hyl som af et afsindigt menneske. Med hovedet fuldt af forestillinger om barnemord eller letsindig omgang med ild styrtede jeg ud på gangen og ind på sovesalen. Lys i en fart! 3—4 drenge sad op i sengen med lukkede øjne og famlede frem for sig, resten — tro mig om I kan — resten sov! Alt imens de vanvittige skrig blev ved at lyde. En seng var tom. Hvor var dens indehaver? Stadig vilde hyl. Råb om hjælp. Der, henne ved varmeapparatet, der rørte sig noget på gulvet. Et legeme i krampetrækninger? Ifærd med at udlånde? Å, ja såmænd: inde under den sidste seng lå drengen og forsøgte det umulige at komme igennem væggen ind til vaskesalen. Jeg fik vækket ham — dette var en af hans måder at gå i søvne på. Og hvor blev jeg lettet, da det gik op for mig, hvad der faktisk var på færde. Han fortalte, da han var bragt til sengs igen, at han havde drømt eller altså oplevet, at en mand med en lang kniv var efter ham, og i sin nød var han da flygtet ind under sengen og havde maved sig afsted, indtil han ikke kunne komme længere. Derfor disse hjerteskrærende skrig!

Men da sov forlængst de øvrige på sovesalen. Der skal mere end et mord til at vække søvnige Herlovianere.

Sv. Juel Møller.

Burde denne
udmærkede tradition
ikke genoptages?
— Diplene er villige

LIDT

KÆTTERI *om herlovianerånden*

AF POUL BRAMS

I fjerde mellem — dengang — var vi en lille flok fremskridtvenlige, der — ivrige læsere af „Kulturkampen“ — ville vælte alt bestående og med en verdensomspændende, kommunistisk revolution tvinge paradiset op. Vi brugte en del ord, og så lavede vi en jazzklub. I vore bestræbelser for at omdanne — foreløbig skolen — i den ny tids ånd, ville vi indføre tidens musik, og vi gik til værket med energisk alvor. En hørers radiogrammofon måtte til afveksling illustrere lærde foredrag om jazzens historie, New Orleans, Dixieland og St. Louis — ok ja. Et på samme tid påtvunget kendskab til den klassiske musik blev årsag til, at verdens frelse måtte udsættes. En forræderisk ånd bredte sig i klubben, og i gymnasiet slog flere af os helt over og begyndte at snobbe for wienerklassicismen. Man havde vel smag.

Som det blev tilfældet med musikken, gik det på andre områder. Det revolutionære gik langsomt af os og fandt kun vederkvægende udladning i flabet kritik og ironisk hudfletning af alt og alle.

Når jeg siden har tænkt på den ånd, der da herskede på skolen, står den for mig som sammensat af lignende to dele:

det i tiden givne og det permanente eller klassiske, arven fra Herluf Trolle og Birgitte Gøje.

Man kan nærme sig ånden ad poetisk eller eksakt vej. Festtalepoesi er diplene velkendt — jeg mindes en taler, der hele tiden snakkede om denne ånd; men det lød, som om han sagde and, hvad der dengang forekom mig tankevækkende. Prøver man nu at gå eksakt tilværks, smutter ånden let bort mellem hænderne på en, og et kort nu tror man, at det hele er — nå ja — en and. Lad os da holde fast ved det klassiske element i den.

„Alting kommer fra gud, livet og døden, rigdom og armød“, fastslog Herluf Trolle i den devise, hvorunder han levede. Derfor: „Frygt gud ...“ tilføjer Birgitte. M. a. o.: herlovianerånden skulle i selve sit anlæg være religiøst betonet? Det ville man sikkert have benægtet kategorisk, da man gik der — er man nihilist eller ej? Med risiko for at nedkalde nuværende nihilistiske diples (jeg håber da, der er nogen!) vrede, vil jeg påstå, at det religiøse element er et meget væsentligt træk i åndens karakter. Man kan så iøvrigt mene om gud, hvad man vil, fornægte ham eller være buddhist, specifik herloviansk er han naturligvis ikke; men han bor altså lejligheds-

vis ovre i kirken, og herloviansk opdragelse vil, i stifternes ånd, altid have en religiøs tone eller endog grundvold. Frygt gud, d. v. s. erkend ham — som trøster, som naturmagt, som livsmønster, som tryksag, som noget udenfor dig selv, hvadenten det kommer dig ved eller ikke. Men lad ikke det røde blod blive blegere af den grund, fortsæt med paradokserne — det er altid dejligt at spille begavet, og den negative kritik fører også frem.

Måske har Birgitte selv haft den kritiske metode behov, siden hun tilføjer: gør ret og forlad dig ikke på mennesker. Gør ret, det vil, bortset fra det evt. juridiske indhold, sige: realiser dit liv i overensstemmelse med din samvittighed og natur, anlæg din tilværelse efter de klassiske, ædle dyder: mod, ærlighed, barmhjertighed, værdighed og retfærdighed og flere endnu. Som man ser, ikke et dårligt valgsprog at have for øje omend utopisk og kun realiserbart for romantiske riddere. Forlad dig ikke på mennesker — ja, det var jo det, der først og fremmest havde ens sympati som dipel — det var saa dejlig negativt og stolt og ensomt — man havde fjender i klassen (måske mest indbildte) og hørernes vedtagne ufejlbarlighed blev af og til genstand for ens inderligste tvivl, nuvel, de var en slags mennesker, men kunne viselig ikke gøre krav på at blive behandlet som sådanne. Kort sagt, man var forurettet over den smerte, som tilslibning og kundskabstilegnelse forårsagede. Man følte afmægtigt raseri — som den bundne løve mod dyretæmmeren — og livet blev bittersødt, og man bedøvede sig med hårrejsende bagtalelse og flatterende sarkasmer. Formentlig var man selv et af

disse „mennesker“, på hvem ingen kunne forlade sig; men man havde endnu ikke gransket sit spejl så nøje, at man så bjælken i øjet. Man sukkede det hånlige — sørgmodigt: forlad dig ikke på dem. Siden kommer man jo fra asken og i ilden og får lejlighed til at lære tolerance.

Til åndens konstitutionspræg hører også den mærkbare isolation, der jo først og fremmest er geografisk betinget. Det er muligvis nyttigt, at verdens larm kun når skolen gennem aviserne, klosterlivet er uden tvivl gavnlige for visse sider af karakteren; men man glemmer let, at der er en verden uden for Verona, og når man pludselig står derude en dag, klunter man længe skrækslagen rundt, slynget bort fra verdens centrum ind i det sociale liv og får iøvrigt et chock, når man opdager, der også er kvinder til. Det er måske ikke nogen positiv egenskab hos herlovianerånden, at dens geografiske og sociale horisont er så forholdsvis begrænset.

Danskheden og sproget indgår også som permanente træk i åndens ansigt — uden at der af den grund skal øses nationalistisk sødsuppe op.

Det var et par vigtige knogler i herlovianeråndens skelet. Dertil kommer så det konservative, „historiske“ præg, the old fashion, som ånden får af at bo i de gamle bygninger med fjerne årstal hist og her og forstandere på væggen, af den evige å og de gamle træer i alléen. Men her nærmer vi os det poetiske og må råbe vagt i gevær. Naturen er næppe specifik herloviansk, og ånden færdes sikkert kun på badehusstien og i friheden, når den er i selskab med dipel. Det er træer som andre træer; men man er

gennem dipelårene alligevel knyttet til dem på en sådan måde, at tanken på dem sætter en på sporet af den tabte tid. — På den høj ved ladbystien stod du en gang i efterårsblæsten og følte dig kuet af livets modgang. — Hvis du ikke gik hernede, kunde du måske blive et meget pænt menneske, tænkte man ironisk i beskeden overbevisning om hemmelig overlegenhed. Så røg man en forbudt cigaret og gik hjem og ristede femmad. En gammel herlovianer gik smilende omkring og mindedes og var meget irriterende. Nuvel, lad de lykkelige råbe hurra og fælde tårer ved synet af deres indridsede initialer i museumsbygningens nordmur. Det er åndens klassiske element og svunden ungdoms poesi, der bringer tårerne frem i øjnene. Al ære og respekt. Der er dog ikke nogen grund til at glemme, at stedets ånd, mens man gik der, for en væsentlig part var *tidens* og den af kammeraterne, hørerne og en selv på godt og ondt skabte ånd — og græd så blot igen, dene gang også smertenstårer.

I ydre klædedragt følger ånden til en vis grad moden. Således kan tiden, der som bekendt ikke har mange gudelige anfægtelser, næppe beskyldes for at fremhæve det religiøse drag i åndens skikkelse, selv om der på skolen jo udfoldes bestræbelser for at råde bod på denne mangel. Tiden har på den anden side ikke noget at sætte i stedet, medmindre man da vil betragte verdenspolitikken som et surrogat. D. v. s. der er jo sporten, som efter sigende kan have karakteropdragende betydning. Det gør sikkert ikke noget at se lidt ironisk på denne betydning, det gjorde vi, og det gør man forhåbentlig stadig. Jeg er skeptisk overfor den samarbejds ånd, man lærer af

fodbold og overfor tennisreglernes gyldighed i anden tvekamp, og jeg tror ikke, man med nogle års daglig cricket bag sig er bedre udrustet i kampen for tilværelsen end uden. No, mr. Churchill. Men jeg vil gerne modsiges. Sport er nødvendig (og dejlig, absolut!) motion for den, der arbejder med sit hoved — at den så iøvrigt er en folkeforlystelse og et lille led i den mellemfolkelige forståelse (!) er en anden sag. Sport er vel først og fremmest leg og har det tilfælles med børns leg, at reglerne skal holdes; men jeg tror, man må leve meget naivt for at kunne tage reglernes ånd med over i den dagligdags differentierede tilværelse.

Herlovianerne er næppe bedre end andre mennesker, en formodning, man forgæves søgte at undertrykke, når man midt i en formaning fik at vide, at det var et privilegium at gå på skolen. Hvordan havde man dog gjort sig fortjent? Kunne man gøre for, at ens forældre havde valgt Herlufsholm? For sig selv måtte man indrømme, at det var et ganske fornuftigt valg, og man er taknemlig for at have haft del i privilegiet. Man var altså heldig; men det er sikkert sundt for ens herlovianske hybris at holde sig for øje, at andre, som livet ikke gav så meget held, kunne have fået lige så meget eller mere ud af det. Skæbne eller hasard og materialets kvalitet ubeset, så har herlovianeren gennem sin skolegang i hvert fald *chancen* for at blive slebet i en fin form. Her skal ikke opremses goderne; men ånden bor i dem alle. Og så længe vi har et klassedelt samfund, er det en kendsgerning, at herlovianeren med den opdragelse, der bliver ham til del (herunder ogsaa det veltalende og

tankenærende kætter!) har gode betingelser for at havne i den mere velklædte ende af menneskeheden. Og blandt dem igen har prekerne, hvis embede man nok kunne have lyst at bemærke et og andet om — nå, var din tunge! — jo haft chancen for at erhverve de ledereverner, der ude i livet er nødvendige for at stige til de legaliserede tyranners taburetter og anden storsvindel. (Censors blyant: forfatteren til denne artikel bør snarest stilles for en domstol og dømmes for uherloviansk virksomhed).

Mod mine ovenstående bestræbelser for at gøre ret, som Birgitte har lært mig det, kan der sikkert rejses begrundede indvendinger. Kom med dem i næste nummer. Lad os få et slag tennis. Til slut blot dette:

Herlovianerånden synes ikke at ældes som vi andre. Den skifter ansigt med de vekslende uniformer, men når i udvikling næppe ud over sjette-klasse-stadiet. Også derfor holder man af den, og den er ikke uden revolutionære ideer. I hvert fald føles den nærværende, når vi over te med makronkage og virginiacigaretter førte endeløse samtaler om gud og ondska-ben, kunsten og kærligheden og livet og døden; den stormede med os mod åndens tinder og fulgte trop i dybet, når vi slog bunden ud af alt — ak, alle de store ord, man altid fik sagt, og alle de gode gerninger, man aldrig fik gjort — men jeg er sikker på, at herlovianerånden er utrættelig nærværende og evigt opmuntrende i alle diples opdagelsesrejse i åndens riger.

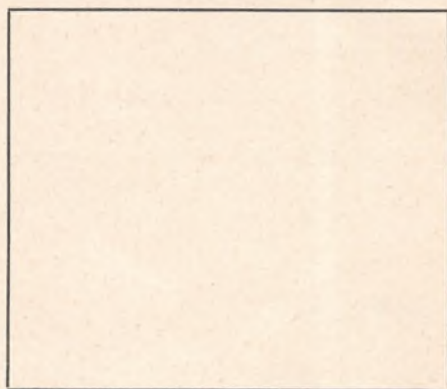
Jeg gik fornylig over gangbroen. Piletræerne på nyhavesiden var nyplantede det sidste år, jeg var dipel. Deres nuværende størrelse overraskede mig. — Her

må alligevel være frodig jordbund, tænkte jeg, og tankens naive symbolik fik mig til at le. Da jeg gik langs klosterbygningen trængte en melodistump ned fra sangstuen. Det var hverken Bach eller Mozart. Det var den sorteste jazz anno 1948. — Leve revolutionen! tænkte jeg. — Vorherre bevares, bliver de da aldrig ældre?

Men det gør de forhåbentlig ikke.

Poul Brams ("39).

UDDRAG AF SALMONSEN

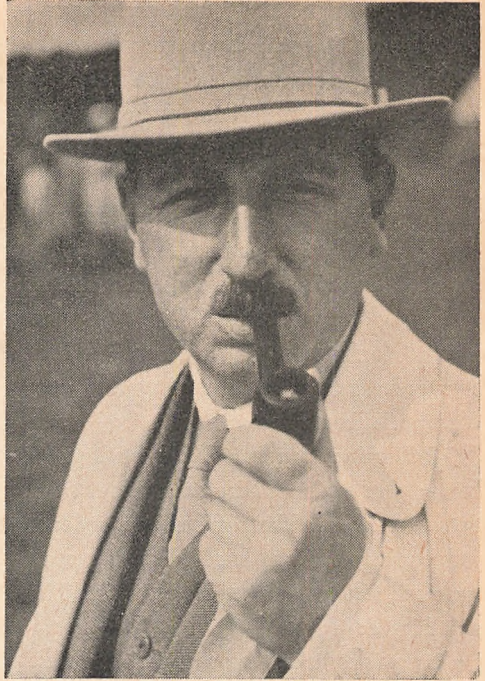
HELLNER, W. F., Adjunkt, Bladmand, f. 1900 (meget sjovt, ikke?) i Spøttrup. Udmærkede sig allerede i sin tidligste ungdom ved sine flydende talegaver, ved hjælp af hvilke han senere klarede alle mundtlige eksaminer. Efter en glimrende karriere blev han ansat på Herlufsholm, hvor han hurtigt har skaffet sig en enestående position blandt diplener. Allerede et år efter sin ankomst opnåede W. F. H. at blive udnævnt til inspektionshavende —; dette hverv har han nu i et kvart år rygtet med sjælden nidkærhed og iver, bl. a. har han med strenghed og tydelighed præciseret inspektionens eneret til at slå på glasset.

H. er en sjælden rig personlighed med mange fornøjelige egenskaber. Særlig har han gjort sig bemærket ved sit spruttende vid og ved sin specielle evne til i diskussion at få alt ud af intet og bevidst at udvikle sig i et sindrigt net af selvmodsigelser, hvorved han opnår komplet at forvirre modparten.

Kort sagt: den fuldendte kostskolehører (er det ikke rigtigt?).

Også i år

har Stef venligst overladt Dipten
nogle af sine berømte
digte
og vi afstrykker dem her
med største glæde

SÆTTERNISSEN

Den Sætternisse, den Sætternisse,
han er et Fæ og en Klods tilvisse,
som taber Typer paa Tavl og Tilje. —
Til Tider gør han det nok med Vilje.
Stf.

KRUSTADER

Croustader kan staves med o foran u —
og allensfals sker det paa fransk;
men rimeligt skrives Vokalen som u,
naar Ordet skal bruges paa dansk.

Og mange Folk læser saa u'et som y
og tror, at de læser korrekt;
men der gaar de nok lidt fejlagtigt i By
og laver en værre Konfekt.

Nu ser jeg, man tror, man kan skrive som y
det u, som er u efter o,
og y kan vel fremtidig læses som i
i sproglig Enfoldigheds Tro.

Saa gør man vel senere y'et til i
og læser det engelsk som ai
og tror, at man nok er et sprogligt Geni
— som sproglig set altsaa er Kvaj.
Stf.

KATEDERTRO

Han stod i sit Puds paa det nøgne Kateder
og haanede Lære og Lov og Profeter
og lærte med Kraft, at Parolen bør være,
at ingen maa tro paa Profeternes Lære.
Han stod som Profeten med Autoriteten,
og de troede alle som een paa Profeten.

Stf.

3 Digte til en Hurra-Patriot

PATENT

Den Mand som tror, han har Patent paa Glosen national,
og hver Dag fisker Fanen frem fra Fanens Futteral
og vigter sig i Vejret med Hurra for Folkets Blikke
og kalder sig for Patriot — han er det netop ikke.

YPPERSTEPRÆST

Flaget er min Helligdom, men ikke min Afgud;
til daglig Flagformalia berammer jeg mit Afbud;
og Hverdagskys paa Flagets Dug er ikke mig beskaaret,
— i det Allerhelligste kommer jeg kun een Gang om Aaret.

TOLDERENS BØN

At hejse et Flag —
det er som at bede en Bøn i Løndom;
det er Gry i en Dag,
hvor Tankerne gaar til de evige Højder,
der er intet Hurra og slet ingen Trop
med Piber og Trommer;
det er bare en Sjæl, som løfter sig op
i de hvid-røde Farver.

Stf.

SVÆLLINGER*)

De ruger og ruger i lange Uger,
de hvide Svaner i Klosterparken,
mens Vinen voxer i Aarets Druer,
og Livet løves i Noah's Arken.
Saa kommer endelig *Knöchel's* Meldinger
om Verdens Gang — og om syv ny Svællinger.

De higer og søger i gamle Bøger,
de unge Diple i Klosterhaller,
hvor Trold og Munke til Tider spøger;
og stundom volder det lidt Rabalder.
Og femogtyve af Stark's Talenter
fra Svanereden blir saa Studenter.

De gaar mod Lyset paa hvide Vinger,
de vilde Svaner paa Flugt fra Skolen.
Og gennem Blaaet og Ætren svinger
de frie Sjæle sig op mod Solen
som femogtyve Studenter-Svællinger.
— O, maatte I blot være grimme Ællinger!

Stf.

*) Frem sagt under punchesoldet ved dimissionsfesten på Herlufsholm 1944.

*I sidste års nummer
af „Diplen“ fik vi en beskrivelse
af middeldiplen set med
en nyankommet hørers øjne.*

*I fortsættelse heraf
bringer redaktionen et indtryk
af middeldiplen set med en
herlovianers øjne.*

LIDT OM

herlovianere

„Det er mere indholdet end udseendet, det kommer an på!“ er den konklusion, man kommer til, hvis man anstiller betragtninger over herlovianerens slagord for sit ydre. Det er meget karakteristisk. En let vuggende, magelig gang med hænderne i lommen, lidt rundrygget og med øjnene rettet tænksomt mod brostenene, skævhælede sko, ål i strømperne, en fedtplet på bukserne og øverst på uhyret en hårtot, hvor man undertiden — med lidt held — aner en skilning, er det syn af diplen, man får, hvis man en dag overrasker ham på vej over grønne plads. Men lad os hurtigt forlade denne side af „blomsten af Danmarks stræbende og målbevidste ungdom“ og gå over til dette højt besungne „indhold“ for at se, om der er „fedtpletter“ på tankens klare lys eller „ål“ i sjælens dybder, lad os se på, hvad der sker med den lille purk, når han kommer til Herlufsholm.

Fra at være hele familiens lille, nuttede, lyshårede kæledægge med de vidunderlige blå øjne, bliver den nybagte

dipel en enkelt af 20 unger, hvor ingen hæfter særlig interesse ved ham — bortset fra hans måske udprægede tilbøjelighed til at være upræcis, hvorfor han skal have extra mange afskrifter e. l. Det er ofte hårdt for vor lille dipel på denne måde at være overladt til sig selv, men snart dannes kammeratskabet i klassen, og således glider han fra hjemmets fællesskab ind i klassens fællesskab.

En afgørende faktor for diplens udvikling er selvhævdelsens princip. Dette kan undertiden bevirke en fanatisk dyrkelse af dovenskaben, men — heldigvis — giver det sig oftest udslag i forsøg på at klare sig godt i skolen, på sportspladsen, være extra morsom eller have mange piger o. s. v. — et eller andet skal man jo have til at hænge sin selvrespekt op på.

En ting, som straks slår den nyankomne som noget forfærdeligt, er den store klasseforskel. På et vink af en af „de store“ må han ufortøvet begive sig til bageren, køre til Næstved efter cigaretter

e. l., samtidig med at en passende omgangsform må opretholdes. Det kan naturligvis være lidt ubehageligt de første år, men er til gengæld yderst behageligt senere hen. Forøvrigt er ånden nu den, at man kun herser med ungerne, når de har tid.

— De første par år på Herlufsholm er gerne lykkelige. Men så kommer jo det tidspunkt, da man fra at være dreng nu bliver „mand“ og med denne værdighed følger Herz und Gefühl, hvis krav skolen eller omegn rigtignok vanskelig kan tilfredsstille. Interessant at bemærke er, at en dipel, der ellers er en umulius, overfor klassen kan rehabilitere sig, ja, endog blive en slags helt ved at skrive sammen med to, helst tre, „gæver“ (det er ingen hentydning til Ramsing).

Det er kedeligt, at denne lidt vanskelige periode netop falder i en tid, hvor diplen skal vælge, om han vil gå i gymnasiet på Herlufsholm eller ej. Men da må vi, som diplenes efterhånden lidt aldrende Nestor'er sige, at der kommer jo den tid, da „manddommen“ lægger sig

lidt og alderdommens milde fred opfylder sindet, så I kan roligt betragte dette naturens kald som et overgangsstadium og blot se hen til en fredfyldt livsaften på Herlufsholm. For dette er sikkert, at hvad man i 4. mellem kunne synes at blive snydt for af livets fest og gøgl, det vil man tifold få igen i gymnasiet. Jeg vil garantere for, at den grund, der i gymnasiet bliver lagt for ens personlighed, meget vanskeligt vil kunne opnås andre steder. Det viser sig også, at alle gammel-herlovianere er tilfredse med den livsform, de har fået i gymnasiet.

Vi kan nu gå over til at betragte forskellige aspekter af herlovianerens væremåde, og vi kunne spørge: „Hvordan er diplens humor?“ En udenforstående ville sikkert synes, at den er overordentlig kras, for hvor man går, så hører man øgenavne såsom „cimbrier“, „delle“, „lår“, „sløve anders“, „kæs“ (kannibalfjæs) o. s. v., navne, der med en ejendommelig træfsikkerhed karakteriserer vedkommendes åndelige eller fysiske mærkværdigheder, og det lader til, at vi her har en vis flair for at finde hinandens mindre-værdskomplekser; disse bliver slæbt frem i dagens ubarmhjertige lys, hvorefter de med en vidunderlig virtuositet bliver behandlet under forskellige synsvinkler — som oftest fra kompetent side!

Naturligvis er det en temmelig hård tårn for lille Peter, når klassen hujer over hans sjæleliv, men inden længe har han lært den gyldne kunst at kunne le af sig selv.

Til gengæld tager han revanche over for sine omgivelser: Han er meget kritisk, og med en malabarisk ironi harcelerer han over dem, intet er ham helligt.

Første dipel: Hvorlænge har du barberet dig?

Anden dipel: I to år, men jeg skar mig begge gange

Hvad mener man f. eks. om som grund for at abonnere på et kristeligt-nationalt tidsskrift at angive, at han skal bruge det til fidibusser!

Eller lidt elskovslyrik:

Kærlighed det er en hæsleg vane;
når man af den lidt for meget får.

Går man ud på livets keglebane,
medens lærken sine triller slår.

Trods alt er der ingen beskhed bagved, det tjener kun til at sætte lidt kolorit over tilværelsen, og — — så tikker der jo et lille sentimentalt kostskolehjerter under uniformen.

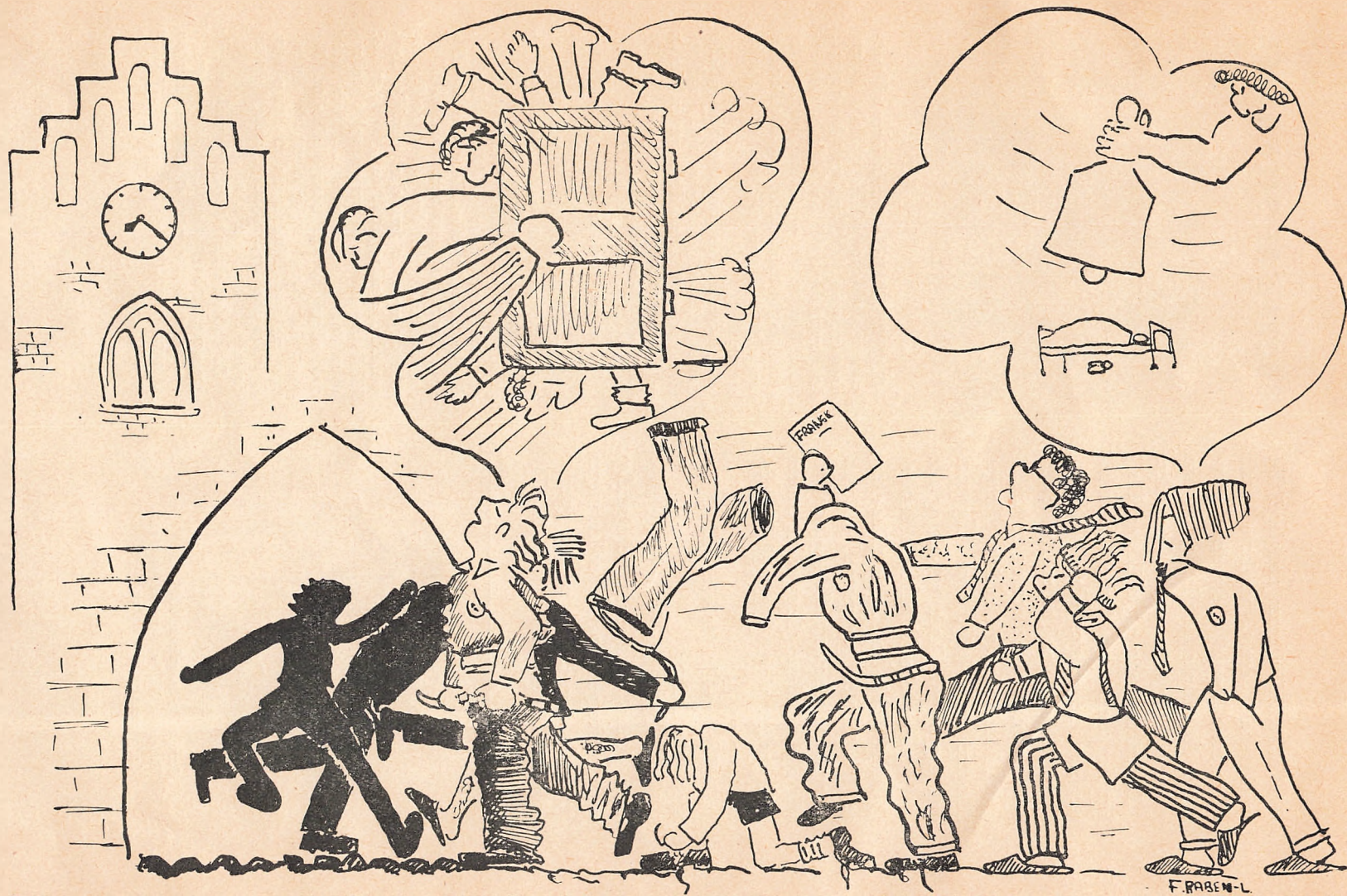
Med denne wesselske form for humor er det uundgåeligt, at en vis form for standardisering — i leve- og væremåde samt synspunkter — finder sted. Det er naturligvis ikke så morsomt for moderen, der gerne vil bibeholde sin søns særpræg, men det er nu engang meget sundt, og det er en naturnødvendig konsekvens af fællesskabets love.

Man kunne let forledes til at tro, at den lirekasseagtige kostskoletilværelse skulle have til følge, at herlovianeren bliver sløv efterhånden som tiden går. Intet er mere forkert. Tværtimod er det mit indtryk, at netop denne lidt trivielle dagligtiværelse med de samme ting dag ud og dag ind tvinger ham til en åndelig aktivitet, der er stærkere end andre steder, hvor døgnets begivenheder virker kraftigere.

En anden faktor, der bidrager til interessernes intensivering, er den stærke konkurrence, som ganske naturligt opstår mellem en classes 20—25 videbegærlige medlemmer. Det er en gammel regel, at med et interessefællesskab følger et kammeratskab, og således opstår

der en art grupper, der f. eks. kan behandle litteratur, musik, politik e. l. under de utallige diskussioner omkring te-kopperne, og med en næsten sportsærgerrighed kappes man om at overgå hinanden i viden og indsigt. Jeg husker, vi en aften sad og diskuterede Nietzsche, da en af os med hyklet overlegenhed udbryder: „Men hvad angår „egoismens ide“, så slår Schopenhauer ham på det punkt!“ — og så blev vi andre straks urolige. „Hvad var det med ham Schopenhauer, som han ved besked om og vi ikke?“ tænkte vi, og en smule flove sørgede vi for at sætte os ind i den tyske filosofis betragtninger. — Således pacer man hinanden op til bedre og bedre ydelser.

Et ofte rejst spørgsmål er: Hvorfor får herlovianeren, der jo skulle være ud-søgt stof, ikke højere eksaminer end på andre skoler? Spørgsmålet er unægtelig lidt pinligt, da forklaringen jo næppe kan søges i dumhed. Vi kommer vist ikke uden om, at det skyldes vor hang til „at se det hele sådan lidt fra oven“. Diplen læser sin lektie og siger så med en gaben! „Nå ja, det er jo meget let!“ og tænker ikke mere på det, mens han glemmer“, at et er søkort at forstå et andet skib at føre“. Men det har også andre årsager. På en dagskole har en elev konstant sine forældres ærgerrighed i ryggen, og livets slagplads, hvor han skal gøre fyldest, koncentrerer sig om skolearbejdet. For herlovianeren derimod er det, der sker efter skoletiden, mindst lige så vigtigt som skolearbejdet. Han skal dyrke kammeratskabet, bære lidt og pleje sine interesser, hvad enten det nu er sport, litteratur, politik eller — ludo.

Det lokale marathnløb

Hvad altså herlovianeren mangler i flid overfor skolen, det vil han have i kraft af sin mere „brede“ opdragelse. Forøvrigt er det mit absolutte indtryk, at han ved at tage sig sammen, når det gælder.

Et kapitel for sig er gasgilderne. Utalige som stjernerne på himlen ere de kager, som ere nedsvælgede på Herlufsholm. Her er diplen i sit es. Her er den rette forening af åndens og materiens goder. Mæskende sig i en flom af kager diskuterer man ivrigt store ting som små ting og harcellerer over alt og alle — (a propos kager, så virker det temmelig latterligt, når tante Laura stiller 2 kager frem til teen og spørger, om man nu også kan spise dem alle) — man kan nok sige, at disse gilder repræsenterer højdepunktet af vor hygge på Herlufsholm. — —

Hvilket produkt får vi så ud af det efter 7 års forløb?

Jeg tror herlovianeren bliver lidt overlegen, kritisk og skeptisk, selvstændig, kvik, ganske vittig og på bunden meget rar — og så er han jo så stolt over at være herlovianer. M. K.

Lægen: De har et kompleks!
 Patienten: Nå, det er nu saa meget sagt, det er nærmere et rækkehus

UDDRAG AF SALMONSEN

ISMEJERIET, Fællesorganisationen af kunstinteresserede damer på Herlufsholm. Denne meget exclusive club blev dannet for at sprede det mørke, der hidtil havde hvilet over antikkens kunstskatte. — Clubben omfatter for øjeblikket fire medlemmer, som alle besidder ganske specielle evner til studiet af de skønne kunster.

De videnskabelige sammenkomster indledes med et spirituelt foredrag af eet af medlemmerne, hvorefter emnet diskuteres indgående. — Fem minutter efter begynder en tvangfri diskussion under nydelsen af the, ristet brød og åndelige småkager.

Foreningens motto er „Lys over land“, men det tjener foreningen til ære, at den ikke blot arbejder med at kaste lys over oldtiden, men, som den levende og socialt indstillede forening den er, også bidrager til at belyse nutiden. — Selvfølgelig er det særlig nutiden, der beskæftigar sindene i de ikke få timer, den fri diskussion varer. Naturligvis har clubben i kraft af sit enestående kendskab til såvel nutidige som fortidige forhold særlige forudsætninger for at forudsige fremtidige begivenheder, ja endog fastslå dem, før de er sket. Således har clubben dannet en særligt gennemorganiseret informationstjeneste, hvor hvert clubmedlem har sit særlige virkefelt. For eksempel er der en særlig arcont, der beskæftiger sig med befolkningstallets svingninger, en anden med ægteskabets psykologi og varierende betingelser o. s. v.

Da clubben under sit vidtforegnede arbejde har draget mange mennesker ind under sit arbejdsfelt, forstår man, at disse Athenes tro og værdige arutagere er højt agtede for deres indsats.

INDTRYK FRA

Amerika

AF ULRIK PLESNER

I årene efter krigen er skolens forbindelser gledet mere og mere over fra England til Amerika. — Flere studenter er kommet på universitet derovre, Plesner og dipel Ras har begge været der i 1948, og vi har haft seks amerikanske gymnasiaster boende i en lille uge før efterårsferien i år. For slet ikke at tale om diple der er importeret direkte derfra (sml. DIPLÉN 1947, O. S. A. fra U. S. A.). Dipel Ras tilbragte sin sommerferie i en lejr i New York

stat. Plesner var derovre tre måneder i vinters inviteret af New York Herald Tribune og med betalt rejse af SAS. I disse tre måneder levede han i amerikanske hjem og kom halvvejs til at føle sig som amerikaner. — I efterårsferien var han atter i Amerika for at fortælle ved et stort forum afholdt af samme avis om sine erfaringer som „exchange-student“. Det er denne tale, dog noget omskrevet til herlovianske forhold, vi gengiver på de følgende sider.

Der var engang en berømt filosof, der lige var vendt hjem fra det største og mest berømte land i sin tidsalder. Hans ven spurgte ham, om han nu havde lært alt om denne vidunderlige del af verden. Efter en pause smilte han og sagde: Nej, ven, ikke det land er mere kendt for mig, men mit eget!

Således var det for os skandinaver. Vi var blevet inviteret derover for tre måneder forrige vinter og forår; og ved siden af, hvad vi lærte om denne fagre, nye verden, syntes det, som det billede, vi havde af vore egne lande og af Europa, var blevet tre-dimensionalt. Det billede, vi havde dannet i vort sind —

et mægtigt billede med mange detaljer — forandrede sig pludselig til en scene med dybde og baggrund. Og på denne scene så vi, ikke alene vor egen del af verden — men også os selv. Selvkritikkens skarpe lys viste os, som vi virkelig var. Og ikke alene fandt vi os selv, men vi blev rigere — vi høstede, hvad det ellers ville have taget år at bjerge. Vi modnedes, vi blev mere selvsikre. Vi fik vore meningers mod.

Og sidst, men ikke mindst, lærte vi meget om Amerika. Ingen af os vil sige, at han kender Amerika, men enhver af gymnasiasterne vil sige (som jeg ved, fra de breve jeg har fået fra dem), at de har oplevet Amerika og amerikanere og alt, hvad det vil sige; de lærte nye ting, ideer, et nyt udsyn på livet, som har forandret mange af dem i bund og grund. Og gennem artikler og taler, foredrag og discussioner har de fortalt mangan europæer, hvad dette land i virkeligheden er. — Vi har indset, at hvad vi havde forstået ved ordet „amerikanisme“ (som næsten er blevet et ord i vort sprog, der betyder ren dyrisk materialisme, hårdkogthed og en blanding af overeksponeret kønslighed og siphethed) at hvad vi lagde i dette ord, det var til en vis grad alle de ting i os selv, vi ikke brød os om, og — ergo — ville finde i andre, i dette tilfælde Amerika.

Ikke alene fandt vi åndelige interesser og ideer, der var nye for os, men vi så også, at takket være amerikansk vitalitet — og måske takket være amerikansk rastløshed — bliver ideerne ført ud i livet her. Mange af disse arbejdende ideer er det lykkedes at overføre til vore lande.

Både Skandinavien og Europa ligger meget klarere for os nu. Vi har noget, ved hvilket vi kan måle os selv — og ikke altid lige fordelagtigt. Jeg har mærket, at europæeren bærer et skjold uden på hans rigtige jeg, et tykt lag af noget, der er svært at gennemtrænge. Det er en skal, der er givet ham af hans far og dannet gennem generationer. Den består af hans manerer, hans religion, hans moral, hans savoir faire og hans mistænksomhed — eller måske skyhed overfor en fremmed; disse ting i forbindelse med nogle få andre danner en kold mur om mange af vort folk; det er, som om de har set for meget ondt i livet, og ikke alene set det selv, men arvet det ubevidst fra forrige generationer, således at de må gøre sig immune mod alle de små stød og uheld, som ellers kunne såre dem. Indenfor denne skal fortsætter de med deres eget liv og har kun et skeptisk syn, nogle kun et skuldertræk, tilovers for den ydre verden. De bliver ikke så let fanget af en ide eller en bevægelse, og de bliver

ikke så let venner, før de ved ganske nøje, hvem den anden er. Inderst bærer europæeren sit bankende hjerte, sin personlighed. Hvis du finder vej ind til den del af ham, kan du såre ham slemt, hvis du vil!

Det er omvendt med amerikaneren. Han bærer sine følelser og sin personlighed udvendigt, han bliver let venner, han bliver let fornærmet. Du kan dømme hans karakter, efter du har været sammen med ham i kort tid, — han viser dig alt med det samme. Inden i sig bærer han sin religion, sin moral o. s. v., og dette udgør den hårde kerne i ham.

Der er én ting, der klart viser en mentalitets-forskel i det mindste i en af livets foreteelser. Sammenligningen er mellem englænderne og amerikanerne, da det er englænderne, der har de europæiske særheder mest udpræget. Jeg har f. eks. lagt mærke til, at mens pin-up girls er en amerikansk opfindelse — så er den engelske nationale opfindelse — varmedunken!

For hver enkelt af os 21 skandinaver betød denne tur til Amerika en stor udvikling for vor personlighed (!), karakter og modenhed; det betød også den vidunderlige oplevelse, vi fik — at rejse til et stort land på den anden side af globen og derved få vore øjne åbne ved at se nye steder og nye mennesker. Og én alvorlig lektion jeg har fået (og det er en lektion, som næsten enhver europæer behøver): Lad dig aldrig lede af fordomme, og så snart du føler,

du har noget af den slags, så fri dig fra det! På min første tur her over bestilte jeg ikke andet end at befri mig for fordomme! Jeg føler mig som et rigere menneske efter denne tur — og jeg håber, at I vil give mange andre unge mennesker en lignende chance.

Vi har haft et eksempel i vores egen skole i Næstved, Danmark, af, hvad der kan opnås ved udveksling af studenter. Vi har haft seks amerikanske studenter boende på skolen i fire dage, og de har overbevist nogle af mine kammerater, således som en af dem har udtrykt det: Hvis alle amerikanere er som disse, så må Amerika være fremtidens land! Det var måske lidt overdrevet, men det har vist mig, at kun ved selvsyn kan et menneske overbevises!

Det Amerika, vi fandt, var mere end det Amerika, vi havde lært om i skolen. Der var vi blevet fortalt om et stort land, og alle de ting det indeholdt, men ikke et ord om I amerikanere af i dag. Og hvis vi havde fået fortalt noget, havde det visseligen været galt! Vi fandt snart, at midt i al maskinlarmen, og den mærkelige blanding af kultur og religion på den ene side og racehad på den anden, var der noget, der hed at leve — mens vi må tænke for at leve — så lever I! I lever med impulser og friske ideer og er ikke, så at sige, bange for at lege med ilden af frygt for at brænde jer. Enten brænder I jer, eller I laver jer en herlig bøf.

Så er der naturligvis den del af landets natur, som ikke kan difeneres, og som har betaget mig. Den overskygger i en meget høj grad, hvad dårligt dette land kunne indeholde. Men ulykkeligvis er det de dårlige sider, der tales mest om i Europa. Mange mennesker, bl. a. kommunisterne, siger: Hvorledes kan I se hen til et sådant land efter hjælp — et land, hvor der er et så fanatisk racehad, et land, hvis befolkning tilsyneladende saa let lader sig lede politisk, og et land, hvor individet bliver mindre og mindre individuelt? På en måde har de ret, men vi, som har været herovre, kan se, at dette kun er en del af sandheden. Disse ting eksisterer, og det er meget sørgeligt! — Men i dette land har jeg fundet en interesse for den øvrige verden større end noget andet sted — en slags nysgerrighed og søgen efter viden — og en åbenhed overfor kritik, der er pragtfuld! Amerikanerne vil finde en bedre vej til alting, og de føler sig uendelig mere som verdensborgere, end vi gør. Følgelig vil de vide alt om den verden, i hvilken de er borgere. Ikke alene er de venlige, overmåde venlige, mod udlændinge, men også mod en fremmed af deres egen nation, de er altid villige og parate til at hjælpe og vil altid gøre een en tjeneste.

Deres historie har givet dem en umådelig tro på mennesket, og ved systemer og diskussioner mener de, at de fleste ting kan ordnes. De har drengens store tro på rationalistiske systemer og „efficiency“. Deres livskraft og jordbundethed parret med idealisme på en mærkelig måde, der er svær for os at forstå, har medvirket til at bringe deres land dertil, hvor det er nu. — Denne rationalisme

Wall Street, set fra et sted i nummer fem

kan også give sig andre udslag. — Alt skal ordnes, som var det universets problemer, der var under behandling. Der skal være plan. Ethvert Møde mellem mennesker indledes med valg af dirigent, udlevering af papir, blyant og vandglas. Dirigenten hæver sin hammer, og „den frie, demokratiske vejen for og imod“ kan tage sin begyndelse. Ord som „statsdiktatur“ (hvilket efter deres mening bl. a. ytrer sig i en minimal tobaksafgift) „blodrød kommunisme“ (fri hospitalsbehandling og statens overtagelse af Slangerbunnen) „frihed, lighed og demokrati for alle under solen“ (især den amerikanske sol). „Alt ved demokratiet“ (idet demokrati er lig Amerika) er fuldendt og vidunderligt. Intet bør forandres undtagen de årlige bilmodeller. Amerika er hundrede år forude for den øvrige verden, og derfor er alle lykkelige. Den slags små misforståelser findes der, men de er meget lette at rette takket være deres åbenhed overfor kritik; selv danskerne flyder i misforståelser om deres eget værd; men vi er ikke så villige til at indse det. Hvis vi læser i avisen, at en udlænding er kommet til Danmark og har sagt i et interview, at der er mange cykler, og at det er et dejligt lille land, og at vort socialvæsen er fuldkomment — så nikker manden over bordet til sin kone og siger: Nok en klog fremmed der ser de gode ting ved vort kære, lille Danmark. — Havde han kritiseret og sagt, at vi hang i gamle dogmer og traditio-

—

ner, at vi alle led af intellektuelt snobberi, at vi var formelle, at skolerne var tørre og kun lærte for lærdoms skyld, men ikke for livet, hvad ville manden gøre? Han ville lægge avisen fra sig og med stor harme udbryde: Hvilken idiot!

Er han nu idiot? — For at tage et enkelt punkt vil jeg se på skolerne og sammenligne dem.

Det synes som om de to systemer, der findes i Amerika og Danmark, bevæger sig i hver sin grøft. Kunne vi mødes på vejen?

— De sidste fire år af skolen er high-school, og da den skolepligtige alder er 16 år, tager næsten alle lige det sidste år med og får deres studentereksamen. I disse sidste fire år kan de vælge fuldstændigt, hvilke fag de ønsker at tage, og hvor mange. Antallet af fag, man kan vælge imellem, er mange gange større, end det er i vore skoler; som nogle enkelte eksempler kan nævnes: Musik, kunsten at tale, dramatik, mekanik, bilkørsel, flyvning, maskinskrivning, korsang og mange andre fag, der varierer fra skole til skole (som f. eks. bridge!). Det giver een en meget bedre chance til at følge sine interesser og udelukke alle de ting, der uvægerligt følger med efter vort system — ting, man ingen verdens interesse har i. Der bliver dog sørget for, at man får visse grundbegreber, således er både engelsk og historie tvungent, og hvis man vil ind på et eller andet universitet (hvilket der er en umådelig stor procent, der vil), må man have mindst 16 points i de „intellektuelle“ fag; man får eet point for hvert år, man har haft hvert fag, således 4 points for de fire års engelsk. (Den første gang, jeg kom ind i en engelsk klasse, blev jeg straks gjort opmærksom på, at jeg talte engelsk med en engelsk accent (!!), de mente, at det var amerikansk, vi blev undervist i!). Genen kommer, når man skal til at komponere sit skema, thi det er ikke altid, at f. eks. tredje års Latin kan passe med andet års Fransk, da vedkommende lærere måske har fagene i samme time.

Man tager det samme fag på det samme tidspunkt hver dag og de timer, man vil, kan man vælge som fritimer; hvis man et år f. eks. kun vil have fem fag, kan man have „study hall“ i den tiloversblevne time, hvor man så læser sine lektier til næste dag eller, hvis det er en af de første timer, til den samme dag. Nogen har op til tre fritimer af den art!

De har fri lørdag, og dagene er ikke så bebyrdede med lektier; fritimerne giver dem lejlighed til at gøre det meste af lektierne i skolen, således at de

ikke har mere end en halv times hjemmearbejde. Fagene er i sig selv anlagt meget mere levende, og alt den dybtgående, og meget ofte uvæsentlige, teori er skåret bort, således at der levnes mere tid for udenomsinteresser og liv. Dette er, hvad der betager mig. Efter at skoletiden er forbi, går eleverne ikke hjem, men de bliver på skolen og er aktive i en eller anden klub eller gruppe, som de er medlemmer af, f. eks. dramatisk klub, musikklub, tysk klub, klassisk klub, fransk klub, kunst klub, operaklub, symfoniorkester, band, sportsklubber, fotografiklubber, foruden redaktionen af to skoleblade, der udkommer ugentligt og månedligt og også et årligt. — Det er nogle af de ting, man kan foretage sig, og det forekommer mig, at der på denne måde gives et meget friere og bedre udløb for de unges interesser i stedet for, som i de danske skoler, at kvæle det meste initiativ og interesse. På dette punkt er vi dog ualmindelig godt stillet på Herlufsholm, men man vil forfærdes, hvis man opdagede, hvor lidt liv der er i mange gymnasiaster, og hvorledes deres samtaler praktisk talt ikke drejer sig om andet end om, hvad den og den lærer har gjort, og hvorledes man har drillet ham. Ellers går samtalen i stå! Friskheden og livsmodet bliver suget ud allerede i ungdommen!

Måske er dette lidt for stærkt, men vi kunne lære mange gode ting af den måde, den amerikanske skole er organiseret på. — På den anden side ville de derovre ikke tage skade af en lille smule mere strengthed; thi for dem, der ikke har tilstrækkelig viljestyrke, kan dette system let være en fristelse. Vores større strengthed og regelmæssighed forbundet med den amerikanske friskhed og frihed fra pedanteri kunne lave den ideelle skoleform!

Gid mange andre må få et ligeså stort held som jeg til at se, hvordan tingene også kan være! Det giver udsyn, og hvis vi kan lære at fri os fra tåbelige fordomme om andre mennesker ved at se, at de i grunden er ligesom os, og at vi kan lære af deres små afvigelser fra os. — Hvis dette bliver tilfældet, er vi på vej til en større forståelse mellem folkene, vi er på vej til fred, til den verden, vi ønsker.

Ulrik Plesner.

JULENS BØGER

Igen i år har redaktionen følt sig foranlediget til at anmelde nogle af de mange bøger, som lokale forfattere i årets løb har sendt på markedet.

Adj. J. Andersen: „Hverken — Eller“.

Onkel Jørgen tager bladet fra munden og taler rent ud af hjertet om tidens problemer og tager sit standpunkt. En helt vældig bog.

Hans Goldmann: „Mit livs pikante æventyr“.

En fyldig og bramfri beretning om forfatterens brogede liv, med mange romantiske situationer. I—II 1030 sider.

Af samme forfatter: „Mit livs pikante æventyr“ — uden digtning.

25 sider, nem og kortfattet.

M. Devantier: „Bornene i nyskoven“.

Romantik for mindrebemidlede med tilforladeligt forord af J. D. Nielsen. Anbefales folkeskolen.

Niels J. Lassen: „Når man ser det hele sådan lidt fra oven“.

Ny visesamling med indtryk fra mange lande.

L. Vogel: „Kød og brød“.

En studie i hvordan man får det fulde udbytte af en biografforestilling. Med register og dispositioner. — 315 sider. Forlaget „Hygæa“.

H. H. Bache: „Vejledning i beadning mod mål“.

520 sider. Når man ikke har andet at bruge hovedet til!

Gorm Petersen: „Min søster og jeg“.

Skrevet med hele et ungdommeligt pige-sinds følsomme ynde.

P. Marcher: „Fedtets rette anvendelse“.

Håndbog i geværpudsning m. m. — En fagmands værk. Anbefales hjemmeværnsfolk.

Ib Heinrichsen: „En af Kleopatras netter“.

Nyt storværk. (Har tidligere gjort sig bemærket under pseudonymet Frank G. Slagter).

A. Lademann: „Smil til verden, så griner den af dig“.

Af en verdensmands memoirer.

„Barbarkvindens død“. Under redaktion af bl. a. *Dichmann, Hou Jensen, Ramsing og Plenov*.

Et autentisk værk om stenalderens primitive mennesker.

Jobs. Buchholtz: „Bogen om Fini“.

En værdig fortsættelse af „Egholms Gud“. Anbefales af Finn Plenov.

N. J. Thomsen: „Straf uden forbrydelse“.

Modernisering af Beccaria.

Skolens dagbog

- 5/1 Dies irae, calamitatis et miseriae.
16/1 Underholdning på festsalen ved Peter Kitter og rektor Friis-Hansen.
18/4 Generalforsamling og bestyrelsesvalg i sønderjysk forening; nye krigsmaskiner tages i brug (vandpistoler m. m.). Den nyvalgte formand lover af heldbredshensyn at foretage sig så lidt som muligt!!
28/4 „Margarinedrengen“s bedrift. (Tiøren falder ved henvendelse til Palsbøl jun.)
22/5 Koncertballet genopstår (BRAVO) — — rigelig kødrand af lotter: „End lever kæmpekvinde i nord“.
23/5 Dagen derpå; koncert, hvor Heinrichsen torturerer violinen og publikum.
16/8 Gensynsglæde. Cand. mag. Boas arriverer!!!
28/8 FUGLESKYDNING, hvor 7. klasse brillerer ved organisationstalent. Om aftenen holder fuglekongen Boysen (6.!!) en humoristisk tale med omkvædet: „Diplene spør, men rektor m. fl. de rå'r“.
14/9 Skoleskovtur til Møen. Hr. Borelli-Møller improviserer sin egen lille terræntur (uden kort).
20/9 Kaptajn Erik Stæhr køber panserbil. Vi citerer lektor Illum: „Den mere snedige narre den mindre snedige“.
29/9 Admiralitetet tager beslutsomt initiativ til at hæve flåden, der havde været forankret på havsens bund gennem en måned.
4/10 FEMMAD!
6/10—10/10 Amerikanerbesøg. Spredte ildebrande.

Brev fra stalden

Kæere mor!

Tak for gakkene som jeg afleverede til Præfæcterne, sender du snart en ny? De siger De bedst kan lide Chokolade og appelsiner. - Vi har fået en ny sovesalslæcer og han er tyk og hedder Guf og, han er strengere end hr. Egholm for det siger hr. Egholm selv. Han gider aldrig lave noget og han behøves heller ikke for han kan se gennem væggen og det er vel nok noget rjæt. Han vasker aldrig hvores fødder ligesom hr. Egholm og han sidder bare og spiser. Men nu er vi blevet store og tæver de små unger når de er frække vi har ogsaa fået en ny høret han er skæk og hedder Boas, og han kan så godt lide Øl.

Kærlig hilsen fra Hansemand

DER VAR ENGANG

*Melchior's bog om Herlufsbolm
kan nok rumme stof til eftertanke for slangetunger,
der hvísker om den
„sorte skole“, om vor beskærne fritid o. s. v.*

Se her —

„Kl. 5: Alle Disciplene ere oppe, have paa-klædt, vasket og kæmmet sig. 5—6: Chorsang i Kirken (Tilligemed Rector og begge Hørerne), som varer omtrent tree Qvarteer, hvorefter Disciplene læse over paa deres Lectier til næste Time. 6—7: Underviisning i Skolen. 7—8: Daure. Derefter skulle de indbyrdes conferere og disputere om det, de have hørt. I det sidste Qvarteer læse de over paa deres Lectier til næste Time. 8—9: Underviisning i Skolen. 9—10: Componere (d. c. skrive lat. Stil) enten hver Dag, eller idet ringeste hver anden Dag. 10—11: Middagsmaaltid. Ved Bordet maae Disciplene skifteviis læse Bordlectie, enten af Bibelen eller Historier efter Skolemesterens Tykke. 11—12: Lege Bold, slaa Top og anden Børneleg. 12—1: Musik, Sang og Skrivning. 1—2: Underviisning i Skolen. 2—3: Arbeide paa egen Haand med at repetere, læse, skrive og conferere. 3—4: Chorsang i Kirken. 4—5: Underviisning. Henimod Kl. 5 skulle Notarii fremkaldes af hver Lectie, som skulle opregne dem, der have tallet Dansk, stimet eller slagets, og de derfor straffes med Riis. 5—7: Nadvere med Læsning og Sang som om Middagen, og derefter Leg. 7 og fremdeles: Læse sine Lectier, h v e r p a a s i t K a m m e r“.

Eller om risets rette anvendelse —

„Det almindelige Straffemiddel var Riset; og at dette ikke er bleven sparsomt anvendt, have vi god Grund til at slutte; thi ikke mindre end fire Koste ugentlig finder vi bestemte „til at reengjøre Skolen med, og til at gjøre Riis af“. Vi have desuden seet, at hver Dag ligesaavel havde sin bestemte Tid til at bruge Riset, som til at spise, læse og lege; saa at det næsten synes, at Riis dengang er bleven anseet for lige saa nødvendigt som dagligt Brød. Dog var dette ikke det eneste Straffemiddel: Den, som tabte ved de fierdingaarsviis anstillede Disputerprøver, skulde, som ovenfor er viist, til Straf sidde en heel Dag paa bart Gulv, og desuden i Skolen flyttes nedenfor den, som vandt.....“

En „kraftig“ fornyelse kom dog omkring 1600 —

„...saaledes skulle Disciplene, efter de Hvitfeldske Love, være oppe om Sommer-Morgen Klokken 4 og Vinteren Klokken 5. Om Aftenen maatte ingen uden særdeles Tilladelse være oppe længere end til Kl. 9. Foruden Chorsangen i Kirken hver Morgen og Eftermiddag, som Ordinantsen fastsætter, skulde der nu ogsaa holdes Bøn om Aftenen; og efter Middagsspiisningen skulde de synge

over paa de Psalmer, som ved Chorsangen skulde bruges. Den ene Discipel maatte ikke komme paa dens andens Kammer; men hvad de kunde have at afgjøre med hinanden angaaende deres Studeringer, maatte de aftale enten i Kirken eller i Skolen. Udenfor Skolegaarden maatte ingen komme uden Tilladelse. Naar de fik Lov at spadsere ud i Marken, hvilket skede under en af Høernes Tilsyn, maatte ingen uden Rectors Tilladelse blive hjemme... Den, som saae en af sine Meddisciple fornærmedes af en anden og ikke straks angav det for Rector eller en af Høerne, skulde ansees lige med den Skyldige. Dansk maatte de aldrig tale indbyrdes, men blot Latin".

Slangetunger hvisler ogsaa om de få ferier

„Bestemte Ferier havde man ved Skolens Indretning ikke sørget for; men det er dog saa naturligt, at Forældre ønske at kunne en Gang imellem see deres Børn hos sig; ja, dette er endog nødvendigt, naar Forældrene selv skal forsyne dem med de fornødne Klæder, Linned o. desl. Det blev derfor snart Brug, at Forældrene hentede deres Børn hjem til sig en gang om Aaret, sædvanligviis i Hundedagene, dog ogsaa til andre Tider — en Skik, som nødvendig maatte have en ufordeelagtig Indflydelse paa Underviisningens regelmæssige Gang, og som dog vedvarede næsten et helt Seculum efter Skolens Stiftelse. Ikke før i Aaret 1650 blev det fastsat, at naar Forældrene begierede deres Børn hjem, skulde Rector mage det saa, „at det kunde skee i Hundedagene, da mindst læstes, at de maatte komme tilbage sidst i August, og at de noget tidlig kunde reise, og Skolen derved spares paa Kosten (!)“.

Men der var dog lyspunkter —

„I Aaret 1650 blev derfor det første Spisereglement for Skolen forfattet. Ifølge dette skulde Skolemesteren for sin Person have maanedligen to Tønder Øl a); de tre Hørere til sammen maanedlig 4 Tønder (d. e. for hver

daglig næsten 6 Potter); Disciplene daglig hver 3½ Pot“.

Om rektors pligt i særdeleshed. Art. 24 —

„Til Spisetiden, Middag og Aften, indfinder Rector sig i Spisestuen og spiser med Disciplene. Han og en Hører sidde ved det ene, og Madamen (Ønen) med den anden Hører ved det andet Bord; men de skifte daglig Bord.

Før og efter Maaltid læser en af Disciplene med lydelig Røst Bønnerne af Luthers liden Catechismo, som hører til Maaltidet. Men Lærerne føre over Borde opbyggelige og nyttige Discusser, og Rector især, samt Madamen give Disciplene Anledning til selv at tale noget“.

Her er lidt, der stemmer til vemod: Om Straffen Art. 11 —

Den (dvs. straffen) bør ei skee med Forbittrelse, et vredt Ansigt, Banden, Skielden e. l. (hvorved man paa en Slags Maade giver en syndig Hævngeirighed tilkiende, og søger at køle sin Vrede), men meget mere med Medlidenhed, at man ved Ord og Lader bevidner, hvor nødigt man end vilde, efter Pligt og Samvittighed, af Kierlighed til den, der

Køkkenpigen: Sagde drengene noget om maden?
Den nye gæve: Nej, men de bad en bøn, før de gav sig til at spise

a) En tønde øl regnes for 136 potter. - En potte er knapt 1 liter. - Rectors ration for en dag var altsaa ca. 8 liter, disciplenes 3 liter.

har forset sig, og for i Fremtiden at forebygge samme eller deslige Uorden, at være nødt dertil.

Moralen blev ogsaa passet —

„Det synes meget betænkeligt at tillade qvindelige Opvartere omkring saa mange unge Mennesker. Jeg mener derfor, at en Oldfrue med fornødne Piger vel fremdeles maatte vedblive for at besøge Vadsken og at have Tilsyn med Elevernes Linned og Klæder, men at derimod Værelsernes Reengjøren, Sengenens Opredning og Disciplenes øvrige Opvartning maatte overdrages Mandspersoner af en sat Alder og prøvet Skikkelighed, og hertil vilde jeg fornemmeligen foreslaae gamle og vel-tjente Militaire, der ere vante til Disciplin og Orden og kunde gjøre de unge Mennesker i Tide dermed bekjendt“.

Man får tårer i øjnene, når man læser denne instruks til hørerne —

„Lærerne bør paa ingen Maade befatte sig med noget, som angaaer Orden, Reenlighed og Disciplin i og udenfor Huset eller uden for den egentlig foreskrevne Underviisnings-tid“.

Som et curiosum kan nævnes, at disciplene i de ældste klasser ikke have pligt til at adlyde en hører, der underviste i de yngre klasser!

— Men ak, 'tidens strøm flyder rask af sted, og i vor graa nutid kan man ikke engang tæve hørere, i stedet for øl faar vi nu vand! — men så har vi da i det mindste en god sofa på hummeret!

ved M. K.

Vi føler os foranlediget til at bekendtgøre, at frk. Bonnie Illum er blevet forlovet med en løjtnant af den kongelige danske armé!!

Mon det ikke kan kaldes skæbnens ironi?

UDDRAG AF SALMONSEN

SPIME: Betegnelse for den daglige rekreationstid, som diplene nyder godt af i sommerhalvåret.

Kl. 3 begiver mange diple sig efter den anstrengende skoletid ud på Spladsen (i den varme tid møder de fleste i lette sommerkostumer for desto bedre at kunne nyde solen). Spladsen er en storlået naturpark med velholdte, bløde græsplæner, kun gennemkrydset af zirlige spadserestier og gange. Rundt omkring er der anlagt store grave med hvidt strandsand, beregnet til solbad. Parken er omgivet af store, skyggefulde løvskove, der skærmer mod vinden. De fleste tilbringer tiden i solgryderne eller spadserer i filosofiske tempo en tur på de smukt anlagte havegange, men for de mere energiske, der ønsker anden tidsfordriv, findes der boccia- og keglebaner (undertiden for spøg kaldet kuglestødsbanen) samt fik-fakbaner. Hvis vejret skulle blive mindre godt, er der indrettet en smuk pavillon, hvor man kan fordrive tiden med behagelig konversation, bridsespil og klunsning.

For at fuldende billedet har skolen ansat br. Viggo Skovby til at lede underholdningen.

Blot er det beklageligt, at Spimens ro nu og da forstyrres af enkelte brushoveder, der misbruger grønsværen til udøvelse af fodbold og anden idræt. Kunne denne fejl rettes, stod intet mere tilbage at ønske.

Et større antal spyttebakker aftages. Det haster!

W. F. Hellner.

✱

Børn under seks år modtages i mit nyoprettede børnehjem:

„Lad de små børn komme til mig“.

E. Geleff.

✱

Hvis tegnemodel ønskes!! jeg er straks rede. Høj, sportstrænet og nordisk. Har tidligere stået model til „Prins Valiant“ m. fl.

J. W. Tietze.

✱

„Min søn, vil du i verden frem, så buk!“
Effektivt kursus for ærgerrige unge mænd.

Stud. art. *Jan Demuth Pedersen.*

✱

Også en form for Bledde! Et par hvide og blå, gråmelerede fodboldstøvler, samt mit købekort retursendt.

Fritz Constantin Bruun.

Og så er den autentisk!!

SØDE MINDER:

— Jeg håber, at jeg i mit foredrag har kastet et strejflys over begrebet humor!

SKOLEKOMEDIEN

„Tvillingerne“ er ikke et af Shakespeares kendteste stykker. Det kan placeres tidligt i hans produktion og er i virkeligheden kun en sammenflikning af en to — tre klassiske latinske komedier, som dengang nød særlig yndest blandt skolediscipler og studenter. „The Comedy of Errors“, som stykket hedder i originalen, kan netop dateres ud fra en opførelse i julen 1594 på en af Londons juridiske læreanstalter: Gray's Inn. Første halvdel af festen skal have udartet til en skandaleforestilling af rang, idet der mødte saa mange studenter og gæster op, at de af pladsmangel bemægtigede sig selve scenen, og da ceremonimesteren ikke synes at have været sin opgave voksen, opstod der snart almindelig tumult, hvorunder adskillige fornemme damer forulempedes, og de indbudte dignitarer skønnede det sikrest at tiltræde tilbagetoget. Da ordenen omsider ud på natten var genoprettet, opførte nogle lejede skuespillere „Tvillingerne“, og stykkets farceagtige karakter har sikkert passet til den herskende stemning.

Sceneforholdene var øjensynlig ved denne lejlighed primitive; men meget bedre har de ikke været ved tidens professionelle teatre, hvor man overhovedet ikke anvendte kulisser, fortæppe eller nogen anden måde at markere scenskifte på. Publikum var afhængigt først og fremmest af sin egen fantasi og digterens beskrivende evner; eventuelt kunne stedet for handlingen antydes ved en plakat efter recepten: dette skal være Troja. Det bør da heller ikke undre nogen, at Herlufsholms scene på een gang kan rumme det ganske Efesus. Skuepladsen er i virkeligheden på teatret. *Instruktøren.*

„Tvillingerne“

KOMEDIE AF WILLIAM SHAKESPEARE

Personerne:

Solinus, hertug af Efesus	<i>Henrik Rosenmeier</i>
Ægeon, købmand fra Syrakus	<i>Tue Ritzau</i>
Antifolus fra Efesus	} Tvillinger, sønner af { ... <i>Bent Bender Christensen og</i>
Antifolus fra Syrakus	
Dromio fra Efesus	} Tvillinger og tjenere { ... <i>Knud Boysen og</i>
Dromio fra Syrakus	
Balthasar, købmand	<i>Torben Schack</i>
En købmand	<i>Jan Demuth Pedersen</i>
En købmand til	<i>Ole Melchior</i>
Angelo, guldsmed	<i>Herman Valentiner</i>
Doktor Nap	<i>Gorm Petersen</i>
En abbedisse	<i>Ole Franksen</i>
Adriana, gift med Antifolus fra Efesus	<i>Ib Smidt</i>
Luciana, hendes søster	<i>Martin Jørg. Friis Andersen</i>
En fangevogter	<i>Palle Marcher</i>
En retsbetjent	<i>Ole Boe Olsen</i>
En bøddel	<i>Steen Richter</i>
En tjener	<i>Per Amnitzbøll</i>

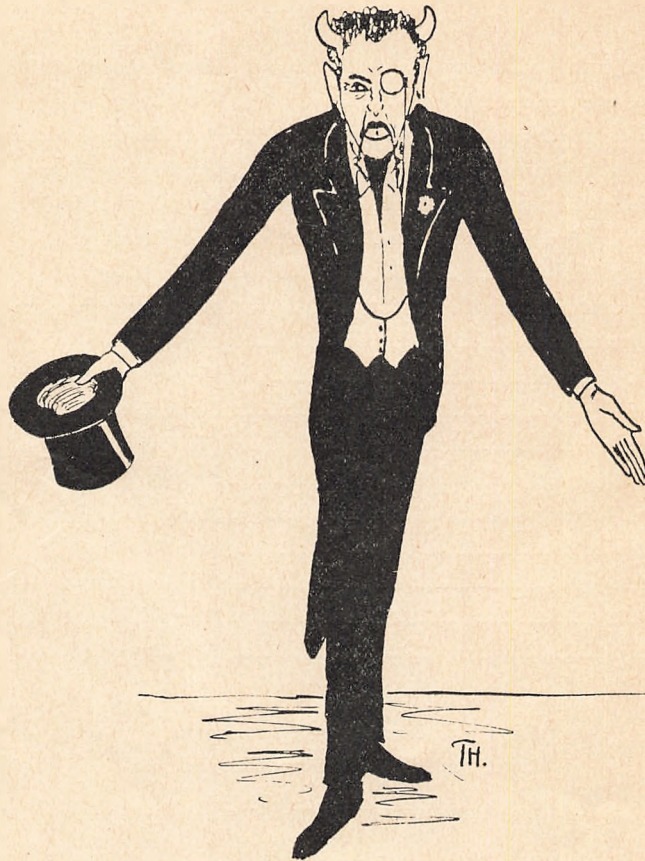
Følge: Ole Bischoff og Robert Storm.

Instruktionen har Henning Kirkegård.

Handlingen foregår i Efesus.

OG HERMED, KÆRE LÆSER,
GLÆDELIG JUL OG GODT NYTAAR

7. Klasse

Det gode, gamle Mærke i

Heimdal cykler

er fremme igen, og leveres i det bedste udstyr som er fremme; holdbare og letløbende som sædvanlig.

1. kl.s reparationsværksted
for cykler og symaskiner

Cykler opbevares for vinteren

A. P. CARLSENS EFTF. - C. Jacobsen

Ringstedgade 11 . Næstved . Tlf. 333

W. KLEIN

Dampfarveri og anstalt for kem. rensning.

TRIKOHL

Hovedforretning:

Ramsherredgade 20

Hj. af Jernbanegade

Telefon 828

Filialforretning:

Slagelsevej 9

Telefon 1247

Herlovianernes bager:

Druedals Bageri

Tlf. 1056

Ringstedgade 19

Næstved

Arndt Nielsen

Jernbanegade 2

Næstved

Telefon 543

URE OG OPTIK

CHR. ANDREESSEN

Ringstedgade 12

Næstved

Tlf. 61 og 1861

Isenkram og

køkkenudstyr

Reserveret

Marcus Marcussen

URE GULDSMED BRILLER

Ringstedgade . Næstved

Byens kendte bogbinderi
er i Vinhusgade 2

H. MORTENSEN

Tlf. 965 (omstilling) . Næstved

Sydsjællands Antikvariat

BØGER KØBES OG SÆLGES

Ringstedgade 8
Næstved

Chr. Rahbek

Kindhestegade 10—12 . Næstved

Telefon 1520 (3 ledn.)

Aut. General Motors
forhandler

Fabrik for cylinder-service

1. kl.s mekanisk
værksted

Foto-kunst
Portræt-fotografering
Alt i film
og forstørrelser
Leverandør
til Herlufsholm

FOTO *Amatøren*

Kirkepladsen
Tlf. Næstved 191

Skotøjshuset

Telefon 179
Ramsherredgade 4
Næstved

Herlovianernes skotøjshandler

Alt i radio, grammofoner og plader

CROWN RADIO

Torvestræde 13
Næstved
Telefon 1303

Sydsjællands største specialforretning

*Sadolins tubefarver
Staffelier og malerkasser
Pensler etc.*

Claudi
HANSENS EFTF.
JERNBANEGADE 3 · NÆSTVED
TLF. 60

Største udvalg i

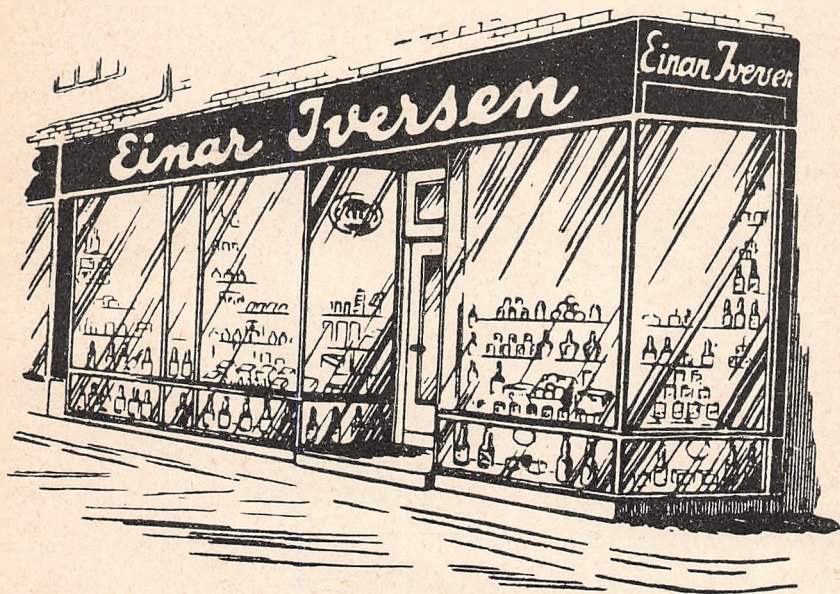
Urtekram

Delikatesse

Vin

Tobaksvarer

Toiletartikler

TORVESTRADE . NÆSTVED . TELEFON 38

GEORG CHRISTENSENS

Boghandel

Axeltorvet 10

Telefoner: 4 og 2024

Næstved

BØGER

LÆDERVARER

PAPIR

CHR. *Lundager*
- CHRISTENSEN

Herre-lingeri
Herre-ekvipering
Herre-hatte

TORVESTRÆDE . NÆSTVED . TELEFON *1717

NÆSTVED DISKONTOBANK

AKTIESELSKAB

Sydsjællands største pengeinstitut

TELEFON *1500